

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/14/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617208100
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6617208100.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Anny Snopčokovej a JUDr. Jána Auxta, v právnej veci žalobcov: 1/ C. H., rodená F., 2/ E. F. (žena U. P.), 3/ E. F. (žena H., rodená X.), 4/ H. F., rodená J., vdova, 5/ J. F. (žena C., rodená P.), 6/ E. F., 7/ S. F. (žena F., rodená J.), 8/ S. F., 9/ F. K., rodená F., 10/ C. F. (dcéra S.), 11/ C. F., 12/ G. F. (dcéra S.), 13/ G. F., 14/ E. F. (syn S.), 15/ E. F., 16/ U. F. (v H.), 17/ H. A., rodená Y. (F.), 18/ B. L., rodená Y., (C.), 19/ S. Y. (v H.), 20/ H. R., rodená H., (Z. - X. R.), 21/ C. H., (otec Z.), 22/ J. F., narodený XX.XX.XXXX (žena J. F.), 23/ U. F. (dcéra E.), neznámi vlastníci, všetci zast. Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Búdkova 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345 proti žalovaným: 1/ E. K., narodený XX.XX.XXXX, bytom R. XX/XX, XXX XX K. L., štátny občan SR, zastúpený JUDr. Elena Matulová, advokátka, so sídlom Železničná 287/9, 987 01 Poltár, 2/ Y. Y., narodený XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/X, XXX XX M., štátny občan SR, zastúpený JUDr. Elena Matulová, advokátka, so sídlom Železničná 287/9, 987 01 Poltár, 3/ E. Y., narodený XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, XXX XX P. Y., štátna občianka SR, 4/ Z. Y., rodená F., narodená XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, XXX XX P. Y., štátna občianka SR, žalovaní 3/, 4/ zastúpení JUDr. Róbert Lakatoš, advokát, so sídlom Daxnerova 5, 979 01 Rimavská Sobota, 5/ E. Y., narodený XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/X, XXX XX M., štátny občan SR, zastúpený JUDr. Elena Matulová, advokátka, so sídlom Železničná 287/9, 987 01 Poltár, v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalovaných 1/, 2/ a odvolaní žalovaných 3/, 4/ proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 9C/19/2017 - 546 zo dňa 24. 11. 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 9C/19/2017 - 546 zo dňa 24. 11. 2020 vo výroku I. a výroku IV. **p o t v r d z u j e .**

II. Rozsudok okresného súdu vo výroku V. **m e n í t a k**, že žalovanému 5/ nárok na náhradu trov prvoinštančného konania **n e p r i z n á v a .**

III. Rozsudok okresného súdu vo výroku II. a III. **z o s t á v a n e d o t k n u t ý .**

IV. Žalobcom 1/ až 23/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Lučenec (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) vo výroku určil, že nehnuteľnosti v katastrálnom území M. vedené ako:

a) CKN parcelné číslo XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria vo výmere 28 m², vedená na Liste vlastníctva číslo XXXX vlastní pod. B.X H. F., rodená J. v podiele 6/18-in, pod B.X J. F. (C., rodená P.) v podiele 2/18-iny, pod B. X C. H., rodená F. v podiele 2/18-iny, pod. B.X E. F. (U. rodená P.) v podiele 2/18-iny, pod. B. X E. F. v podiele 1/18-ina, pod B.X S. F. v podiele 1/18-ina, pod. B.X F. K., rodená F.

v podiele 1/18-ina, pod B.X C. F. v podiele 1/18-ina, pod B. X G. F. v podiele 1/18-ina, pod B.XX E. F. v podiele 1/18-ina;

b) EKN parcelné číslo XXXX/X, trvalé trávne porasty vo výmere 988 m²,

EKN parcelné číslo XXXX/X, orná pôda vo výmere 3408 m²,

EKN parcelné číslo XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria vo výmere 43 m²,

EKN parcelné číslo XXXX/X, trvalé trávne porasty vo výmere 3628 m²,

EKN parcelné číslo XXXX/X, orná pôda vo výmere 2758 m²,

EKN parcelné číslo XXXX/X, orná pôda vo výmere 988 m²,

EKN parcelné číslo XXXX/X, orná pôda vo výmere 472 m², všetky vedené na Liste vlastníctva číslo XXXX vlastní pod B.X C. H., rodená F. v podiele 1/3-ina, pod B. X E. F. (žena U., rodená P.) v podiele 1/3-ina;

c) EKN parcelné číslo XXXX/X, trvalé trávne porasty vo výmere 1190 m², vedená na Liste vlastníctva číslo XXXX vlastní pod B.X H. F., rodená J. (vdova) v podiele 6/18-in, pod B.X J. F. (žena C., rodená P.) v podiele 2/18-iny, pod B. X C. H., rodená F. v podiele 2/18-iny, pod. B.X E. F. (žena U., rodená P.) v podiele 2/18-iny, pod. B. X E. F. (žena H., rodená X.) v podiele 1/18-ina, pod BX S. F. (žena F., rodená J.) v podiele 1/18-ina, pod B.X F. K., rodená F. v podiele 1/18-ina, pod B.X C. F. (dcéra S.) v podiele 1/18-ina, pod B. X G. F. (dcéra S.) v podiele 1/18-ina, pod B.XX E. F. (syn S.) v podiele 1/18-ina;

d) EKN parcelné číslo XXXX/X trvalé trávne porasty vo výmere 2696 m²,

EKN parcelné číslo XXXX/X orná pôda vo výmere 3379 m², obidve vedené na Liste vlastníctva číslo XXXX vlastní pod B.X H. F., rodená J. (vdova) v podiele 6/12-in, pod B.X E. F. (žena H., rodená X.) v podiele 1/12-ina, pod B.X S. F. (žena F., rodená J.) v podiele 1/12-ina, pod B.X F. K., rodená F. v podiele 1/12-ina, pod B.X C. F. (dcéra S.) v podiele 1/12-ina, pod B.X G. F. (dcéra S.) v podiele 1/12-ina, pod B.X E. F. (syn S.) v podiele 1/12-ina;

e) EKN parcelné číslo XXX/X orná pôda vo výmere 3665 m²,

EKN parcelné číslo XXX/XX orná pôda vo výmere 165 m², obidve vedené na Liste vlastníctva číslo XXXX vlastní pod B.X U. F. (v H.) v podiele 6/118-in, pod B.X H. A., rodená Y. (F.) v podiele 11/118-in, pod B.X B. L., rodená Y. (C.) v podiele 11/118-in, pod B.X S. Y. (v H.) v podiele 6/118-in;

f) EKN parcelné číslo XXXX orná pôda vo výmere 683 m²,

EKN parcelné číslo XXXX orná pôda vo výmere 1393 m²,

EKN parcelné číslo XXXX trvalé trávne porasty vo výmere 133 m²,

EKN parcelné číslo XXXX orná pôda vo výmere 3420 m², všetky vedené na Liste vlastníctva číslo XXXX vlastní pod B.X H. A., rodená Y. (F.) v podiele 1/6-ina, pod B.X B. L., rodená Y. (C.) v podiele 1/6-ina;

g) EKN parcelné číslo XXXX orná pôda vo výmere 1749 m²,

EKN parcelné číslo XXXX orná pôda vo výmere 614 m²,

EKN parcelné číslo XXXX trvalé trávne porasty vo výmere 499 m², všetky vedené na Liste vlastníctva číslo XXXX vlastní pod B.X U. F. (v H.) v podiele 3/27-iny, pod B.X H. A., rodená Y. (F.) v podiele 1/27-ina, pod B.X B. L., rodená Y. (C.) v podiele 1/27-ina, pod B.X S. Y. (v H.) v podiele 3/27-iny;

h) EKN parcelné číslo XXXX orná pôda vo výmere 287 m², vedená na Liste vlastníctva číslo XXXX v l a s t n í pod B.X U. F. (v H.) v podiele 3/72-iny, pod B.X H. A., rodená Y. (F.) v podiele 19/72-in, pod B.X B. L., rodená Y. (C.) v podiele 19/72-in, pod B.X S. Y. (v H.) v podiele 3/72-iny;

i) EKN parcelné číslo XXX orná pôda vo výmere 4722 m²,

EKN parcelné číslo XXX orná pôda vo výmere 561 m²,

EKN parcelné číslo XXX orná pôda vo výmere 3845 m²,

EKN parcelné číslo XXX orná pôda vo výmere 4521 m²,

EKN parcelné číslo XXXX/X orná pôda vo výmere 623 m², všetky vedené na Liste vlastníctva číslo XXXX vlastní pod B.X U. F. (v H.) v podiele 6/72-in, pod B.X H. A., rodená Y. (F.) v podiele 14/72-in, pod B.X B. L., rodená Y. v podiele 14/72-in;

j) EKN parcelné číslo XXXX orná pôda vo výmere 1265 m², vedená na Liste vlastníctva číslo XXXX vlastní pod B.X U. F. (v H.) v podiele 67/300-in, pod B.X H. A., rodená Y. (F.) v podiele 22/300-in, pod B.X B. L., rodená Y. (C.) v podiele 22/300-in, pod B.X S. Y. (v H.) v podiele 67/300-in;

k) EKN parcelné číslo XXXX trvalé trávne porasty vo výmere 9990 m², vedená na Liste vlastníctva číslo XXXX vlastní pod B.2 H. A., rodená Y. (F.) v podiele 1/3-ina a pod B.X B. L., rodená Y. (C.) v podiele 1/3-ina;

l) EKN parcelné číslo XXXX/X orná pôda vo výmere 4077 m²,

EKN parcelné číslo XXXX orná pôda vo výmere 1388 m²,

EKN parcelné číslo XXXX/X trvalé trávne porasty vo výmere 3596 m²,

EKN parcelné číslo XXXX/XX orná pôda vo výmere 1285 m²,

EKN parcelné číslo XXXX/XX orná pôda vo výmere 968 m²,

EKN parcelné číslo XXXX/XX orná pôda vo výmere 965 m², všetky vedené na Liste vlastníctva číslo XXXX vlastní pod B.X H. R., rodená H. (Z.-X. R.) v podiele 1/3-ina a pod B.X C. H. (otec bol Z.) v podiele 1/3-ina;

m) EKN parcelné číslo XXXX/X orná pôda vo výmere 1493 m²,

EKN parcelné číslo XXXX/X orná pôda vo výmere 5081 m²,

EKN parcelné číslo XXXX/X orná pôda vo výmere 2049 m², všetky vedené na Liste vlastníctva číslo XXXX vlastní pod B.X J. F. (žena J., rodená F.), narodená XX.XX.XXXX v podiele 6/12-in;

n) EKN parcelné číslo XXXX/X, orná pôda vo výmere 4561 m², vedenú na Liste vlastníctva číslo XXXX vlastní pod B.Y. U. F. (dcéra E.) v podiele 1/3-ina.

Výrokom II. žalobu voči žalovanému 5/ zamietol. Výrokom III. návrh žalovaných 3/, 4/ na prerušenie konania zamietol. Výrokom IV. uložil žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom trovy konania v rozsahu 100 % v lehote do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o určení výšky trov konania a výrokom V. žalobcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému 5/ trovy konania v rozsahu 100 % v lehote do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o určení výšky trov konania. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal rozhodnutia o určení vlastníctva žalobcov 1/ až 23/ tak, ako súd vyslovil vo vyššie uvedenom výroku. V žalobe žalobcovia uviedli, že k podaniu určovacej žaloby došlo z dôvodu spísania a následného zápisu do katastra nehnuteľností notárskej zápisnice osvedčenia vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva N 820/2013, Nz 33074/2013 k špecifikovaným nehnuteľnostiam v k. ú. M. na Notárskom úrade JUDr. Marty Jurinovej v Lučenci dňa 26. 09. 2013, ktorou vydržiteľ (žalovaný v 5. rade) E. Y. vyhlásil, že splnil hmotnoprávne a procesnoprávne podmienky vydržania. Zápis notárskej zápisnice do katastra nehnuteľností mal za následok zánik vlastníckeho práva žalobcov, pôvodných vlastníkov, k vydržaným nehnuteľnostiam. SPF, teda zástupca žalovaných 1/ až 23/, mal za to, že žalovaný 5/ nespĺnil podmienky vydržania stanovené v § 134 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), žalobcovia zastúpení SPF preto ich vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam nikdy nestratili a sú oprávnení domáhať sa jeho navrátenia prostredníctvom žaloby o určení vlastníckeho práva cestou príslušného súdu.

V ďalšom obsahu odôvodnenia súd prvej inštancie konštatoval jednotlivé vyjadrenia žalovaných 1/ až 5/ k žalobe žalobcov a následné prednesy a podania sporových strán, konštatoval vykonané dokazovanie, predovšetkým notársku zápisnicu N 820/2013 zo dňa 26. 09. 2013, spísanú notárkou JUDr. Martou Jurinovou, konštatoval listy vlastníctva, dokazovanie vykonané čestnými vyhláseniami, úmrtnými listami; súd konštatoval predchádzajúci priebeh konania, kedy okresný súd uznesením č. k. 9C/19/2017 - 321 zo dňa 14. 08. 2018 konanie o určení vlastníckeho práva zastavil s poukazom na ustanovenie § 62 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 161 CSP. V dôsledku podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý uznesením č. k. 14Co/21/2019 - 423 uznesenie Okresného súdu Lučenec číslo konania 9C/19/2017 - 321 zo dňa 14. 08. 2018 zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a súd prvej inštancie konštatoval, že odvolací súd poukázal na osobitné zákony, a to zákon č. 330/1991 a zákon č. 180/1995 Z. z., ktoré vytvorili osobitnú kategóriu subjektov právnych vzťahov, tzv. nezistených vlastníkov poľnohospodárskych pozemkov, ktorým tieto zákony priznávajú hmotno-právnu aj procesno-právnu subjektivitu. Preto aplikácia ustanovení § 61 až § 62 CSP súdom prvej inštancie nebola správna, keď vychádzal z názoru o nedostatku procesnej subjektivity žalobcov a nesprávne postupoval, keď konanie zastavil. V prípade žalobcu ide o tzv. nezisteného vlastníka, ktorý má v konaní procesnú subjektivitu v zmysle § 61 veta za bodkočiarkou CSP. Súd prvej inštancie zvýraznil, že je viazaný názorom odvolacieho súdu o právnej subjektivite osobitného subjektu neznámeho, resp. nezisteného vlastníka s tým, že tento je vybavený procesno-právou subjektivitou. Sám pre potreby ďalšieho konania súd prvej inštancie a na námietku žalovaných 3/, 4/ ohľadom toho, že SPF v ďalšom konaní neoznačil žalobcov, napríklad druhovo, tak ako mu to naznačil vo svojom uznesení krajský súd, poukázal na odsek 22 uvedeného rozhodnutia, z ktorého vyplýva, že nie je jednoznačne overená skutočnosť, že žalobcovia už v čase podania žaloby nežili a v zmysle zákona je SPF oprávnený zastupovať nezistených vlastníkov pred súdom, pričom žiaden zákon ani iný právny predpis mu neukladá povinnosť skúmať, či evidovaní nezistení vlastníci sú v čase podania žaloby žijúce osoby, resp. či prebehlo po nich dedičské konanie, či sú po nich nejakí dedičia a podobne. Za takého stavu, keď zo zákona vyplýva oprávnenie SPF zastupovať nezistených vlastníkov, by striktné vyžadovanie procesných predpisov konkrétne týkajúcich sa identifikovania fyzickej osoby v zmysle § 133 ods. 1 CSP vylúčila úplne možnosť týchto neznámych vlastníkov v konaní vystupovať a pozemkovému fondu ich zastupovať. Pokiaľ krajský súd ako aj žalovaní 3/, 4/ poukázali na rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo 31/2018, tak práve z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že riešením, ako tento problém preklenúť, sa javí len druhové pomenovanie označenia účastníka majúceho byť zastúpeného SPF, napríklad spôsobom neznámy, resp. nezistený vlastník nehnuteľnosti. SPF ako zákonný zástupca žalobcov už aj v odvolaní voči

uznesení Okresného súdu Lučenec č. k. 9C/19/2017 - 321 konštatuje, že žalobcovia sú neznámi vlastníci a v tomto konaní ich zastupuje ako neznámych vlastníkov. Súd prvej inštancie mal za to, že táto námietka žalovaných 3/, 4/ nebola dôvodná.

K otázke naliehavého právneho záujmu zo strany žalobcov súd prvej inštancie uviedol, že v súdnej veci žalobcovia tvrdili a z vykonaného dokazovania to i vyplýva, že zo strany žalovaného 5/ došlo k zápisu jeho vlastníckeho práva vydržaním vo vzťahu k viacerým nehnuteľnostiam pôvodne vo vlastníctve žalobcov, ktorí boli na príslušných listoch vlastníctva zapísaní ako podieloví spoluvlastníci. Osvedčením o vydržaní formou notárskej zápisnice, žalobcovia stratili vlastnícke právo napriek tomu, ako sami tvrdia, že zo strany žalovaného 5/ nedošlo k vzniku tohto práva vydržaním, a teda žalovaný 5/ ani nemohol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam týmto spôsobom nadobudnúť. Určovací žaloba je preto jediným legálnym a možným spôsobom pre dosiahnutie zmeny zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. I vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/11/2011, súd prvej inštancie uviedol, že v uvedenom konaní nemal žalobca naliehavý právny záujem, keďže sa domáhal určenia, že žalovaný nesplnil podmienky na vydanie osvedčenia o držbe nehnuteľností, pričom žaloba bola podaná v čase, kedy už žalovaný, ako osoba uvedená v tomto osvedčení, bol v evidencii nehnuteľností zapísaný ako vlastník predmetnej nehnuteľnosti. Z uvedeného rozhodnutia však tiež vyplýva, že ak zápis vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností už svedčí na základe osvedčenia inej osobe, ako je tomu v danej veci, celý obsah spornosti vlastníckeho práva k veci možno vyriešiť uplatnením žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a otázka, či žalovaný spĺňa podmienky pre vydanie osvedčenia o držbe nehnuteľnosti, má v tomto konaní povahu predbežnej otázky. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalobca má naliehavý právny záujem, nakoľko sa žalobou domáha určenia vlastníckeho práva, kde sa otázka, či žalovaný 5/ splnil podmienky pre vydanie osvedčenia o držbe nehnuteľnosti, bude riešiť ako predbežná otázka.

V ďalšom obsahu odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie zdôvodnil záver, že zo strany žalovaného nebolo v konaní preukázané, že by tento splnil podmienky vydržania, tak ako to zákon požaduje, t. j. dobromyseľnú, ničím nerušenú držbu, jej titul, dobu, kedy sa držba mala začať a od akej skutočnosti sa odvíja, ako ani dobu, po ktorú mala oprávnená držba trvať. Ani z následných predložených listinných dôkazov zo strany žalovaného 5/, doručených súdu dňa 14. 09. 2020, nemožno jednoznačne určiť identitu žalobcov, resp. ich právnych nástupcov. Ďalej súd prvej inštancie zdôvodnil rozhodnutie týkajúce sa zamietnutia žaloby voči žalovanému 5/ tak, keď uviedol, že rozsudok o určení vlastníckeho práva je záväzný len pre účastníkov konania, môže byť podkladom pre vykonanie zmeny v zápise vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností, len ak účastníkmi konania boli všetky osoby aktuálne zapísané v katastri ako vlastníci. V konaní o určení vlastníckeho práva má žaloba smerovať len proti tomu, kto je ako vlastník nehnuteľností zapísaný v katastri nehnuteľností. Keďže žalovaný 5/ E. Y. nie je už zapísaný ako vlastník v katastri nehnuteľnosti, súd žalobu voči žalovanému 5/ zamietol pre nedostatok vecnej legitímácie. V ďalšom sa súd prvej inštancie zaoberal dobromyseľnosťou žalovaných 1/, 2/ pri nadobúdaní nehnuteľností kúpnu zmluvou (žalovaný 1/) a darovacou zmluvou (žalovaný 2/); v konaní pritom nebolo sporné, že časť nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi predávajúcim (žalovaným 5/) a kupujúcim (žalovaným 1/) nadobudol žalovaný 1/, pričom vklad vlastníckeho práva na základe tejto zmluvy mu aj bol povolený. V predmetnej veci nebola spochybnená žiadnou zo strán sporu dobromyseľnosť žalovaného 1/, 2/ pri nadobúdaní týchto nehnuteľností, avšak spornou ostala otázka, či žalovaný 5/, ako nevlastník nehnuteľností, mohol previesť na žalovaného 1/ a 2/ vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ku ktorým sám vlastnícke právo nemal. Žalovaní 3/, 4/ nadobudli vlastnícke právo k časti nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu na základe rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 17C/26/2014 - 37 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13Co/361/217 - 127, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 06. 02. 2020. V predmetnom konaní žalovaný 3/ E. Y. a žalovaná 4/ Z. Y., ako žalobcovia, sa domáhali proti žalovanému E. K. (v predmetnom konaní žalovanému 1/) nahradenia prejavu vôle uzatvorenia kúpnej zmluvy z titulu porušenia predkupného práva v zmysle § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pričom išlo o nehnuteľnosti, ktoré žalovaný 1/ získal titulom kúpnej zmluvy od žalovaného 5/. Súd prvej inštancie poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 549/2015, kde konštatoval, že aj keď Občiansky zákonník explicitne neupravuje všeobecný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka iba na základe dobrej viery nadobúdateľa, s výnimkou vydržania nemožno bezvýnimčne tvrdiť - ako to konštatovali všeobecné súdy - že samotná absencia vlastníckeho práva prevodcu (dominum auctoris) povedie automaticky k neplatnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva. V tomto smere musí dôjsť aj k určitému posunu v doterajšej judikatúre ústavného súdu v riešení otázky „nemo plus iuris“ (I. ÚS 50/2010) o nové interpretačne závery či vývoj sociálnej reality najmä v zmysle zásadnej ochrany tej osoby, ktorá robila právny úkon s dôverou v určitý - jej druhou stranou prezentovaný skutkový stav. Navyše, ak bol potvrdený

údajmi z verejnej štátom vedenej evidencie a najmä, keď ho potom aprobuje aj príslušný organ verejnej moci (kataster nehnuteľnosti, súd a pod.). V protiklade s názorom, ktorým došlo k prelomeniu zásady „nemo plus iuris“ časť súdnej praxe zotrúva na tomto názore, mimo iného obsiahnutom aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/115/2016, ktoré konštatuje, že najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo 96/1995, na ktoré odkázal aj v niektorých ďalších rozhodnutiach uviedol, že absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona, v dôsledku čoho sa naň hľadí tak, ako keby nebol nikdy urobený. Absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky ani v prípade, že na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva. Vychádzajúc z toho najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo 144/2010 konštatoval, že ak je prvotná kúpna zmluva neplatná, nestal sa prvý kupujúci vlastníkom predmetu predaja, preto ten, kto ho kúpil od prvého nadobúdateľa, nemá vlastnícke právo, ktoré by malo byť odvodené od vlastníckeho práva prvého kupujúceho. V rozhodnutí sp. zn. 5MCdo 12/2011 najvyšší súd vyslovil právny názor, podľa ktorého „platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho ani nemohol ďalej platne previesť“. Ďalej súd prvej inštancie k otázke vplyvu absolútnej neplatnosti právneho úkonu na práva dobromyseľných nadobúdateľov poukázal i na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I.ÚS 50/2010 a uviedol, že na rovnakom právnom náhľade na možnosti nadobudnutia vlastníctva nehnuteľnosti od toho, kto nie je (nebol) jej vlastníkom, zotrúva aj odborná právnická literatúra, keď poukázal na publikáciu Občiansky zákonník II., Števček, Dulak, Bajánková, Fečík, Sedlačko, Tomašovič a kol., C. H. Beck, 2015, v ktorej bolo o i. uvedené, že i z hľadiska predvídateľnosti rozhodovania súdnej moci je preto potrebné odmietnuť možnosť nadobudnúť vlastnícke právo od nevlastníka len na základe princípu ochrany dobrej viery aj v iných prípadoch ako tých, ktoré Občiansky zákonník výslovne upravuje.“ Vo vzťahu k nárokom kladeným na nadobúdateľa pri posúdení jeho dobromyseľnosti súd poukázal i na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo 223/2016, v ktorom bol vyslovený názor, že prijatie právneho názoru, v zmysle ktorého pri nadobudnutí vlastníckeho práva prevádzanej nehnuteľnosti má právotvorný účinok sama dobrá viera (bez ohľadu na dĺžku doby, po ktorú trvala) nadobúdateľa v to, že kupuje od vlastníka a že zápis vlastníctva v katastri nehnuteľnosti zodpovedá právnomu stavu, by viedlo k obsoletnosti tých ustanovení právneho poriadku o vydržaní, ktoré právnou relevanciou priznávajú (až) dobrej viere pretrvávajúcej po stanovenú (vydržaciu) dobu. Tento názor by negoval dosiaľ platnú a účinnú hmotnoprávnu úpravu a bez ďalšieho by povyšoval dobrú vieru (dobromyseľnosť) nadobúdateľa nad spomenutú zásadu nemo plus iuris. Práve so zreteľom na princíp právnej istoty a predvídateľnosti rozhodovania súdov by k zmene náhľadu na tak významnú zásadu súkromného práva nemalo dôjsť bez primeraného legislatívneho vyjadrenia, teda len na základe „nového“ (opačného) výkladu doterajších ustanovení právneho poriadku, ktorý by podal súd v niektorej individuálnej veci. Ďalej súd poukázal na rozhodnutie sp. zn. 6Cdo 71/2011, v ktorom sa najvyšší súd mierne odklonil od ustálenej rozhodovacej činnosti, kedy pripustil (vychádzajúc aj z judikatúry Ústavného súdu Českej republiky), že za výnimočných okolností ochranu skutočného vlastníka, zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa. V odôvodnení tiež uviedol, že o dobrú vieru ide vtedy, ak nadobúdateľ nehnuteľnosti ani pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú možno od neho s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu požadovať, nemal, prípadne nemohol mať z hľadiska kritéria priemerne obozretného jedinca dôvodné pochybnosti o tom, že v skutočnosti subjektu, ktorý je ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri (evidencii) nehnuteľností, takéto právo nesvedčí. Súd konajúc v veci dospel k záveru, že i keď v tomto prípade išlo o ojedinelý názor, ktorý nevyplýva z ustálenej judikatúry najvyššieho súdu, v konečnom dôsledku by žalovaní 1/, 2/, 3/, 4/ nespĺnili kritériá kladené uvedeným rozhodnutím na dobromyseľného nadobúdateľa. Pod potrebnú opatrnosť, ktorú by bolo možné od nich požadovať za daných okolností (na príslušných listoch vlastníctva boli ako tituly nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaného 5/ k sporným nehnuteľnostiam uvedené osvedčenia o vydržaní), bolo by preto vhodné, aj keď zo zákona to žalovaným nevyplýva, aby sa žalovaní z dôvodu opatrnosti aktívnejšie zaujímali o okolnosti, ktoré takémuto nadobudnutiu predchádzali. Napriek tomu, že dobromyseľnosť žalovaného 1/, 2/ a následne aj žalovaných 3/, 4/ zo strany žalobcov nebola spochybňovaná, je potrebné v každom jednotlivom prípade, u ktorého by malo dôjsť k prelomeniu vyššie uvedenej zásady „nemo plus iuris“ pristúpiť k posúdeniu konkrétnych skutočností, na základe ktorých k takémuto posunu dochádza, a to nielen na strane dobromyseľného nadobúdateľa, ale aj toho subjektu, ktorý vlastnícke právo stráca. Bez povšimnutia nebolo možné nechať fakt, že právny predchodca žalovaných 1/ až 4/, t. j. žalovaný 5/, bol zapísaný na príslušnom liste vlastníctva na základe notárskeho osvedčenia, na základe ktorého deklaroval splnenie podmienok vydržania a následne na to časť takto nadobudnutých nehnuteľností odpredal a daroval. Je potrebné

uviesť, že pôvodní vlastníci, ktorí sú neznámi a nezistení v konaní, týchto nie je možné považovať za vlastníkov, ktorí by boli nedbalí, o svoje vlastnícke právo sa nezaujímal, nakoľko všeobecne známou skutočnosťou je, že títo vlastníci ako neznámi sú zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, od ktorých nie je možné požadovať, aby pri niekoľkých tisícoch takto zastupovaných vlastníkov individuálne v každej veci pravidelne skúmali existenciu vlastníckeho práva a jeho prípadnú zmenu. Žalovaný 5/ nehnuteľnosti nadobudol na základe tvrdení o vydržaní obsiahnutých v osvedčení o vydržaní formou notárskej zápisnice, ktoré sa v konaní ukázali ako nepravdivé. Vzhľadom na spôsob akým pôvodní vlastníci vlastnícke právo stratili, preto nemôže byť dobromyseľnosť žalovaných 1/, 2/, 3/, 4/, ktorým by bolo možné vytýkať určitú neaktivitu pri zisťovaní okolností nadobudnutia nehnuteľností zo strany žalovaného 5/, nadradená vlastníckemu právu žalobcov. Na základe neplatného právneho úkonu (§ 39 OZ), absolútne neplatnej kúpnej zmluvy (žalovaný 1/) a darovacej zmluvy (žalovaný 2/) uzatvorenej medzi nevlastníkom nehnuteľností (žalovaný 5/) a ich nadobúdateľom aj keď dobromyseľným, žalovaní 1/, 2/ vlastnícke právo nadobudnúť nemohli a následne preto ani žalovaní 3/, 4/. Súd mal za to, že prelomenie zásady „nemo plus iuris“ napriek tomu, že ho ústavný súd pripúšťa, je otázkou vysoko výnimočnou, odôvodnenou konkrétnymi okolnosťami prípadu a samotná dobromyseľnosť nadobúdateľa ako jediný titul nadobudnutia vlastníckeho práva nepostačuje. Z uvedených dôvodov preto súd žalobe vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ vyhovel. K námietke žalovaných, že SPF nepreukázal ani verejný záujem v súlade s § 34 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb., súd dodal, že je vo verejnom záujme, ak zákonní zástupcovia neznámych vlastníkov sa domáhajú určenia vlastníckeho práva voči osobám, ktoré nenaplnili zákonné predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Žalovaný 5/ napriek tomu, že využil prostriedky procesnej obrany v spore, nijakým spôsobom nešpecifikoval, aký príbuzenský pomer a stupeň príbuzenstva má k žalobcom, nedošlo k žiadnej presnej identifikácii ani jedného zo žalobcov, a že k vydržaniu došlo zákonným spôsobom. Ak tvrdí, že je príbuzný po žalobcoch neznámych vlastníkoch, tak v podstate obišiel zákonom upravený postup konania o dedičstve. Súd mal za to, že z nepráva nemôže vzniknúť právo, a teda je vo verejnom záujme, ak SPF pri svojej činnosti v rámci správy a nakladania s pozemkami nezistených vlastníkov využije možnosť domáhať sa súdnou cestou určenia vlastníckeho práva neznámych vlastníkov, ktoré zaniklo z dôvodu zápisu vadnej notárskej zápisnice a nezákonného vydržania. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že žalovaní 3/, 4/ v písomných podaniach v priebehu konania opakovane navrhli prerušiť predmetné konanie do skončenia odvolacieho konania vedeného na Krajskom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 13Co/361/2017. Súd takýto návrh zamietol, nakoľko v priebehu predmetného konania došlo k právoplatnému skončeniu veci, pre ktorú žalovaní 3/, 4/ navrhli prerušiť konanie, a to veci vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 17C/26/2014 a na odvolacom súde pod s. zn. 13Co/361/2017, teda odpadol dôvod pre to, aby súd konanie prerušil. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1, 2 CSP.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaní 3/, 4/ spoločne zastúpení právnym zástupcom. Špecifikovali, že odvolanie podávajú proti rozsudku súdu prvej inštancie, a to čo do jeho výrokov I. písm. l), m) a n) a výrok IV. Odvolanie podali z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Uviedli, že v poslednom rozhodnutí odvolacieho súdu v predmetnej právnej veci v uznesení 14Co/21/2019 zo dňa 18. 11. 2019, ktorým bolo zrušené uznesenie Okresného súdu Lučenec zo dňa 14. 08. 2018, odvolací súd výslovne uviedol, že súd prvej inštancie súd v zmysle uvedeného umožní Slovenskému pozemkovému fondu reagovať na zistenia v priebehu konania ohľadne okruhu sporových strán (napr. označiť ich druhovým pomenovaním) (viď rozhodnutie NS SR 8Cdo/31/2018) tak, aby mohol v konaní ďalej pokračovať a vo veci rozhodnúť. Súd prvej inštancie je viazaný názorom odvolacieho súdu o právnej subjektivite osobitného subjektu neznámeho, resp. nezisteného vlastníka s tým, že tento je vybavený procesnoprávnou subjektivitou, a preto bolo potrebné žalobu vecne prejednať a vo veci meritórne rozhodnúť. Žalovaní 3/, 4/ uviedli, že napriek tomu, že odvolací súd vo svojom poslednom rozhodnutí vo veci podmienil ďalšie pokračovanie vo veci a rozhodnutie reakciou Slovenského pozemkového fondu na zistenia v dovtedajšom priebehu konania ohľadne okruhu sporových strán, pričom Slovenský pozemkový fond mal na takúto reakciu čas viac než desať mesiacov od januára 2020, kedy sa doručovalo uvedené uznesenie odvolacieho súdu do termínu pojednávania v novembri 2020, tak na predmetné zistenia žiadnym spôsobom nereagoval. Napriek ust. § 391 ods. 2 CSP v danej veci súd prvej inštancie podľa vysloveného právneho názoru odvolacieho súdu nepostupoval a ani vo svojom obsiahlom rozhodnutí žiadnym spôsobom nevysvetlil, prečo nebol pre neho záväzný i právny názor odvolacieho súdu a prečo napriek jeho nedodržaniu a s tým spojenými procesnými prekážkami konania žalobe žalobcov vyhovel. Je nesporné, že v žalobe označení žalobcovia len menom, ktorých takéto označenie v celom rozsahu prevzal aj súd prvej inštancie, ktorý tým ignoroval právny názor vyplývajúci z uznesenia NS SR sp. zn. 6Cdo/11/2016 zo dňa 24. 02. 2016 že len označenie

strán sporu prinajmenšom menom a priezviskom identifikovaného nemôže prichádzať do úvahy u tých vlastníkov, ktorí nie sú známi vôbec, spravidla preto, že pôvodný vlastník už neexistuje a nie je zrejmé, kto je jeho právnym nástupcom. Žalovaní 3/, 4/ naďalej zotrvali na názore, že nie je v ich možnostiach vyjadriť sa k okolnostiam spísania notárskej zápisnice na Notárskom úrade JUDr. Marty Jurinovej, ktorou bolo osvedčené vyhlásenie o vydržaní vlastníckeho práva zo strany žalovaného 5/ E. Y., ako ani k samotnému zápisu vlastníckeho práva v jeho prospech do katastra nehnuteľností a to z dôvodu, že ani jeden zo žalovaných 3/, 4/ nebol účastný predmetného procesu osvedčenia vydržania vlastníckeho práva, a preto im ani neprislúcha hodnotiť, či boli zo strany žalovaného 5/ splnené podmienky vydržania stanovené v § 134 Občianskeho zákonníka. Slovenský pozemkový fond zastupujúci žalobcov však nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení a v tomto smere sa žalovaní 3/, 4/ stotožnili s argumentáciou žalovaných 1/, 2/ a 5/ opierajúcou sa o rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/120/2019, v ktorom je uvedené, že nemôže byť daný naliehavý právny záujem na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorým sa sleduje len navrátenie stavu veci do stavu ante quo, ktorý nezodpovedá požiadavkám na zápis vlastníkov do katastra nehnuteľností. V neposlednom rade žalovaní 3/, 4/ tvrdili, že aj keď súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku sa obšírne venoval problematike „nemo plus iuris“, žalovaní 3/, 4/ majú za to, že v tomto smere vzhľadom na všetky okolnosti prípadu nezaujal správny právny názor. Žalovaní 3/, 4/ sa až po tom, ako bol v prospech žalovaného 1/ povolený vklad vlastníckeho práva rozhodnutím o vklade zo dňa 03. 12. 2013 náhodou dozvedeli, že žalovaní 1/ a 5/ uzavreli spolu ešte dňa 06. 11. 2013 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol odplatný prevod celých nehnuteľností, resp. celých spoluvlastníckych podielov. Následne potom v dobrej viere nemajúc žiadne pochybnosti o riadnom nadobudnutí vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam zo strany žalovaného 5/, resp. po povolení vkladu vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy zo strany žalovaného 1/ využili im danú možnosť vyplývajúcu z ust. § 603 ods. 3 OZ. Žalovaní 3/ a 4/ sú preto toho názoru, že práve v danej právnej veci, v ktorej so žalovaným 1/ priamo žiadnu zmluvu neuzatvárali, ale následkom porušenia ich predkupného práva sa úspešne v súdnom konaní domohli nahradenia prejavu jeho vôle a prvýkrát sa tak vlastne stretli až v rámci konania sp. zn. 17C/26/2014, splnili všetky prísne kritériá kladené rozhodnutím najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 71/2011 ako aj nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. US 549/2015 - 33. Súd prvej inštancie už žiadnym konkrétnym spôsobom nevysvetlil, v čom mal napríklad spočívať záujem o predmetné okolnosti a či napríklad o nahliadnutie do notárskeho osvedčenia o vydržaní, nahliadnuť do ktorého žalovaným 3/, 4/ neprislúcha, resp. o nahliadnutie do katastra do zbierky listín, do ktorej im právo na nahliadnutie tiež neprislúcha. Žalovaní 3/, 4/ sa v tomto smere spoliehali výlučne na platnú evidenciu katastra nehnuteľností, ohľadom ktorej platí, že údaje v nej uvedené sú pravdivé, pokiaľ sa nepreukáže opak a v tom čase rozhodne nemali dôvod pochybovať o vlastníckom práve žalovaného 5/. Zotrvali preto na závere vyplývajúcom z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.US 549/2015, že „princíp dobrej viery chrániaci účastníkov súkromnoprávných vzťahov je jedným z kľúčových prejavov princípu právnej istoty odvíjajúceho sa od princípu právneho štátu. Nadobúdateľovi vlastníckeho práva, pokiaľ toto právo nadobudol v dobrej viere, musí byť poskytovaná široká ochrana, ...“. Navrhli preto, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žaloba žalobcov bude v celom rozsahu zamietnutá a súčasne bude priznaný plný nárok na náhradu trov tak prvostupňového ako aj odvolacieho konania.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonom stanovenej lehote žalovaní 1/, 2/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu, a to proti jeho výrokom I. písm. a) až n) a výroku IV. Odvolanie zdôvodnili existenciou odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Uviedli, že majú za to, že v konaní bolo preukázané, že žalobcovia už v čase podania žaloby nežili (čo bolo preukázané úmrtnými listami) a neexistuje preto naliehavý právny záujem na určení, že vlastníckmi predmetných nehnuteľností sú pôvodní vlastníci, ktorí už zomreli. Skutočnosť, že žiaden zo žalobcov už v čase podania žaloby nežil, pripustil aj samotný SPF vo svojej žalobe. Zastávajú názor, že tzv. nezistený vlastník, ako subjekt sui generis, je nositeľom procesnej subjektivity, no len do okamihu, kedy postavenie tzv. nezisteného vlastníka stratí v dôsledku jeho presnej identifikácie spôsobom predpokladaným v § 20 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. Ďalej sú toho názoru, že zástupca žalobcov v tomto konaní nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Svoje tvrdenie opreli o rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/120/2019, v ktorom odvolací súd uviedol, že nemôže byť daný naliehavý právny záujem na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorým sa sleduje len navrátenie stavu veci do stavu ante quo, ktorý nezodpovedá požiadavkám na zápis vlastníkov do katastra nehnuteľností. SPF nepreukázal naliehavý právny záujem na určení vlastníctva už zomrelých vlastníkov a ani verejný záujem na takomto určení. V danej veci žalobcovia 1/ až 23/ nemajú naliehavý právny záujem na požadovanom určení, lebo v danom prípade rozsudok vydaný na základe žalobného návrhu nie je

spôsobilý zmeniť (zlepšiť) ich právne postavenie. SPF podal žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v mene neznámych (nezistených) vlastníkov nehnuteľností, ktorých bližšie neoznačil (napríklad druhotným pomenovaním), a to i napriek tomu, že odvolací súd v poslednom rozhodnutí podmienil ďalšie pokračovanie vo veci práve na zistenia v doterajšom priebehu konania ohľadom okruhu sporných strán (napríklad označiť ich druhotným pomenovaním). SPF na predmetné zistenia žiadnym spôsobom nereagoval a žalobu nedoplnil o druhotné pomenovanie. Žalovaní znovu poukázali na uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/11/2016, v ktorom NS SR uvádza, že označenie tzv. nezisteného vlastníka len menom a priezviskom je udržateľné len u vlastníkov pozemkov spadajúcich do rámca definície z ust. § 8 ods. 1 písm. c) zákona č. 180/1995 Z. z., teda len u tých, o ktorých je nepochybné, že existujú (čo u fyzických osôb znamená, že ešte žijú a u právnických osôb, že vznikli a dosiaľ nezahynuli) a znakom ich neznámosti je neznámost' ich adresy alebo sídla. Takéto označenie ale naopak nemôže prichádzať do úvahy u tých vlastníkov, ktorí nie sú známi vôbec, spravidla preto, že pôvodný vlastník už neexistuje a nie je zrejmé, kto a či vôbec niekto je jeho právnym nástupcom. Ďalej žalovaní 1/, 2/ uviedli, že oprávnenie pozemkového fondu vystupovať vo vlastnom mene je tak viazané len na nakladanie s pozemkami uvedenými v § 16 ods. 1, pričom nakladaním sa rozumie disponovanie vecami alebo právami prostredníctvom právnych úkonov, predovšetkým dvojstranných (prenajímanie, predaj, zámena, zriadenie vecného bremena) v súlade so zákonom s tým, že oprávnenia fondu k pozemkom uvedeným v § 16 ods. 1 písm. b) a c) ustanovené v § 17 a § 18 zanikajú doručením výpisu z katastra nehnuteľností, ktorým vlastník preukáže vlastníctvo k týmto pozemkom (§ 20 ods. 1 zák. č. 180/1995 Z. z.). Zdôraznili, že zapísaná poznámka na liste vlastníctva nie je hodnoverný a záväzný údaj katastra. Pokiaľ sa v dokazovaní preukáže identita tohto vlastníka, ktorú je možné preukázať dôkaznými prostriedkami, a to súkromnými, resp. verejnými listinami, vyhláseniami účastníkov a podobne, odpadá povinnosť dožiť vyjadrenie podľa § 63 ods. 1 písm. a) bod 3 Notárskeho poriadku a nastupuje povinnosť doložiť vyjadrenie podľa § 63 ods. 1 písm. a) bod 1 Notárskeho poriadku, čo bolo pri Notárskej zápisnici č. N 820/2013 zo dňa 26. 09. 2013 splnené. V čase vydania notárskej zápisnice zákon nevyžadoval, aby pravosť podpisu osôb na vyjadrení bola úradne osvedčená. V prípade žalobcu 22/ nemôže ísť o osobu neznámu, nakoľko osoba je označená dátumom narodenia. Zástupca žalobcov v tomto konaní nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Za stavu, keď bolo preukázané, že žalobcovia ako neznámi vlastníci už v čase podania žaloby nežili, neexistoval naliehavý právny záujem na určení, že vlastními predmetných nehnuteľností sú pôvodní vlastníci, ktorí už zomreli. Záverom zdôraznili, že žalovaný 1/ nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu, kúpil na základe kúpnej zmluvy, založil spoločnosť s ručením obmedzeným a za predmetné nehnuteľnosti platí i dane. Žalovaní 1/, 2/ navrhli, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie, resp. rozhodol sám tak, že žalobu zamietne a prizná žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia 1/ až 23/, zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, a to proti výroku V. rozsudku o trovách konania. Zástupca žalovaných uviedol, že v tomto prípade vo vzťahu k trovám konania súd nemá priznať náhradu trov žalovanému 5/. Súd prvej inštancie nezohľadnil fakt, že práve konaním žalovaného 5/, ktorý pred podaním žaloby bol SPF vyzvaný a nedokladoval právne nástupníctvo po nezistených vlastníkoch žiadnymi dôkazmi (okrem čestných vyhlásení), hoci bol na uvedenú skutočnosť jasne zo strany SPF vyzvaný. Tvrdenia žalovaného 5/ o právnom nástupníctve po nezistených vlastníkoch boli nepravdivé, nakoľko je nereálne a z genealogického hľadiska takmer nemožné, aby jedna (žijúca) osoba bola právnym nástupcom po tak veľkom počte nezistených vlastníkov. Zástupca žalobcov opätovne poukázal na skutočnosť, že žalovaný 5/ nespĺnil podmienky vydržania ustanovené v § 134 Občianskeho zákonníka. Zástupca žalobcov má za to, že je namieste aplikácia ustanovenia § 257 CSP, pričom priznanie trov konania žalovanému 5/ je vzhľadom na okolnosti, ktoré viedli k vzniku sporu a vzhľadom na povahu sporu neprímerane tvrdé a nespravodlivé. Žalobcovia 1/ až 23/, ako neznámi vlastníci, predstavujú špecifický subjekt, ktorý bol zavedený do slovenského právneho poriadku na základe špeciálnych zákonov (zákon č. 330/1991 Zb. a zákon č. 180/1995 Z. z.) a má za to, že nezistení vlastníci majú v súdnom spore špecifické postavenie a môžu vystupovať ako strana v súdnom konaní a uplatňovať svoje procesné práva a povinnosti výlučne prostredníctvom zákonného zástupcu SPF a na druhej strane špecifickosť subjektu neznámeho vlastníka spočíva v tom, že nemôže byť nositeľom určitých práv a povinností (napr. vo vzťahu k trovám konania). Vo vzťahu k neznámych vlastníkom má zástupca žalobcov za to, že nie je možné uložiť im povinnosť nahradiť trov v konaní, spôsobili by to nezáväznosť a nevykonateľnosť tohto výroku, pričom právne predpisy zároveň neumožňujú SPF ako zástupcovi preberať na seba hmotnoprávne povinnosti týkajúce sa akéhokoľvek zaplatenia záväzku. Zákonný zástupca žalobcov 1/

až 23/ preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

5. K odvolaniu žalovaných 1/, 2/ sa podaním doručeným okresnému súdu dňa 09. 12. 2020 vyjadrili žalovaní 3/, 4/. Uviedli, že s odvolaním žalovaných 1/, 2/ sa v celom rozsahu stotožňujú a uvedené považujú za dôvodné. Zotrvávajú na nimi podanom odvolaní zo dňa 27. 11. 2020 zhodne navrhli, aby boli tieto odvolania predložené odvolaciemu súdu a aby bol odvolaniami napadnutý rozsudok zmenený tak, že žaloba žalobcov bude v celom rozsahu zamietnutá a súčasne žalovaným 1/ až 4/ priznaný nárok na náhradu trov konania.

6. K odvolaniu žalovaných 3/, 4/ sa podaním datovaným dňa 10. 12. 2020 vyjadrili žalovaní 1/, 2/. Uviedli, že pokladajú odvolanie žalovaných 3/, 4/ za dôvodné a v plnom rozsahu sa s ním stotožňujú. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil na ďalšie konanie, resp. rozhodol sám tak, že žalobu zamietne a prizná žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %

7. Dňa 15. 01. 2021 bolo súdu prvej inštancie doručené vyjadrenie žalobcov k odvolaniu žalovaných 1/, 2/. Zástupca žalobcov uviedol, že sa stotožňuje s právnym posúdením súdu prvej inštancie na prejednávanej vec s výnimkou výroku V., voči ktorému žalobcovia podali odvolanie. Žalobcovia naďalej trvajú na svojich predchádzajúcich vyjadreniach v otázke procesnej a vecnej legitímácie žalobcov, rovnako tak v otázke posudzovania naliehavého právneho záujmu, majú za to, že naliehavý právny záujem žalobcov bol daný a preukázaný, pričom zotrvali na svojich predchádzajúcich vyjadreniach a prednesoch v spore. I neznámy vlastník má ústavne zaručené právo spočívajúce v poskytnutí rovnakej ochrany vlastníckeho práva všetkým vlastníkom pozemkov. Žalovaní nepreukázali vlastníctvo k pozemkom, ktoré sú predmetom sporu. Vo vzťahu k názoru žalovaných 1/, 2/ k označeniu nezistených vlastníkov (napr. druhovým pomenovaním), uvedenú procesnú obranu spočívajúcu v tejto požiadavke považuje nad rámec právnej úpravy a je to aj v rozpore so zmyslom účelu právnej úpravy subjektu nezisteného vlastníka a považujú ju za formalistickú. Ide v podstate o nerealizovateľnú požiadavku, ktorú možno kvalifikovať ako odňatie prístupu k súdu v rozpore s Článkom 45 Ústavy SR. Na základe uvedeného žiadal zástupca žalobcov, aby odvolací súd rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a IV. ako vecne správny potvrdí.

8. Vyjadrenie žalobcov k odvolaniu žalovaných 1/, 2/ bolo doručené žalovaným 1/, 2/ prostredníctvom ich právnej zástupkyne dňa 25. 01. 2021 a žalovaným 3/, 4/ prostredníctvom ich právneho zástupcu dňa 20. 01. 2021. K vyjadreniu žalobcov sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním zo dňa 02. 02. 2021 vyjadrili žalovaní 1/, 2/, pričom uviedli, že zotrávajú na podanom odvolaní proti napadnutému rozsudku a navrhujú, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Lučenec zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, resp. rozhodol sám tak, že žalobu zamietne a prizná žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

9. Vyjadrenie k vyjadreniu žalovaných 1/, 2/ podané nebolo.

10. V dôsledku odvolania podaného žalovanými 1/, 2/ prostredníctvom ich spoločného právneho nástupcu, odvolania žalovaných 3/, 4/ prostredníctvom ich spoločného právneho zástupcu a v dôsledku odvolania zástupcu žalobcov 1/ až 23/ krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP v napadnutých výrokoch I. a IV. potvrdil ako vecne správny a v napadnutom výroku V. postupom, podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

11. V zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Odvolací súd na základe podaného odvolania žalovaných 1/ až 4/ tak v rozsahu podaných odvolaní podľa § 379 CSP a dôvodov podaných podľa § 380 CSP po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie na základe vykonaného

dokazovania v odôvodnení rozhodnutia aj skonštatoval skutkový stav veci správne, so skutkovými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a v zmysle ust. § 383 CSP je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Súd dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP, rozhodnutie odôvodnil jasne, detailne a presvedčivo, pričom odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. Je potrebné zdôrazniť, že žalovaní, ako odvolatelia, neuviedli v odvolaní žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé prívodiť zmenu či zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu, pričom neboli naplnené procesné predpoklady doplňovať dokazovanie, prípadne nariaďovať odvolacie pojednávanie zo strany odvolacieho súdu. S prihliadnutím na rozsah odvolania žalovaných a odvolacie dôvody uvedené v odvolaniach, odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že podané odvolania žalovaných 1/, 2/ a odvolanie žalovaných 3/, 4/ dôvodné nie sú a nemožno im vyhovieť. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie napadnuté odvolaním považuje za vecne správne. Po preskúmaní veci odvolací súd nezistil žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok.

13. S poukazom na ust. § 378 ods. 2 CSP odvolací súd považuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny ako vo výrokovvej časti, tak aj v časti odôvodnenia. Zároveň v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie dostatočným spôsobom a zároveň detailne odôvodnil rozhodnutie, uviedol zásadné dôvody podstatné pre rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj myšlienkovú líniu, ktorou sa súd prvej inštancie riadil pri právnom posúdení zisteného skutkového stavu, pričom svoje právne závery podporil odkazom a tiež citáciou na vec vzťahujúcej sa judikatúry najvyšších súdnych autorít. V súvislosti s požiadavkami kladenými na odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska princípov spravodlivého procesu, a to najmä pokiaľ ide o ich úplnosť, zrozumiteľnosť a presvedčivosť, odvolací súd poukazuje, že aj po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku je naďalej aktuálne stanovisko občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 03. 12. 2015, R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie postupoval pri odôvodnení rozhodnutia v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, pričom odôvodnenie rozhodnutia obsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu prvej inštancie, spĺňa parametre zákonného odôvodnenia; za existujúci odvolací dôvod nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu, ale len to, že by ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, ktorá situácia v predmetnej veci však nenastala.

14. Predovšetkým odvolací súd, vzhľadom na odvolacie námietky žalovaných, považuje za potrebné uviesť k otázke zastupovania nezistených, resp. neznámych vlastníkov pozemkov Slovenským pozemkovým fondom, že rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu SR nie je v tejto otázke jednotná, konštantná a nemožno ju považovať za ustálenú. Na jednej strane je potrebné poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/11/2016 zo dňa 4. februára 2016, ktoré už bolo v predchádzajúcom priebehu konania i odvolacím súdom, ako i súdom prvej inštancie uvádzané i citované, ktoré konštatovalo: „V záujme spriechodnenia procesu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom a i obnovenia dostatočne hodnoverného spôsobu evidencie práv k nehnuteľnostiam, ktorý sa v tuzemských podmienkach vytratil prakticky v súvislosti s opustením intabulačného princípu a stratou niekdajšieho významu inštitútu pozemkovej knihy, bol o.i. ustanovený zákonný mechanizmus nakladania Slovenského pozemkového fondu 1. s pozemkami, ktorých vlastníkom je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe (podľa čl. 1 § 8 ods. 1 písm. c) zákona č. 180) a 2. pozemkami, ktorých vlastníkom nie je známy (podľa písmena d) rovnakého ustanovenia). Pre obe takéto kategórie pozemkov zákon zaviedol i legislatívnu skratku „pozemky s nezisteným vlastníkom“ (tu por. I čl. I § 13 § 16 ods. 1 písm. b) zákona 180); pričom pri takýchto vlastníkoch (resp. pozemkoch), ako aj pri pozemkoch, ktorých vlastníctvo nie je evidované podľa predpisov o katastri nehnuteľností v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií alebo ak sa nepreukáže inak zákon priznáva na to určenej právnickej osobe (ktorou je práve Slovenský pozemkový fond) oprávnenie na zastupovanie vlastníkov v konaniach pred súdmi a inými orgánmi verejnej správy (čl. I § 16 ods. 2 zákona 180). Približená právna konštrukcia podľa názoru dovolacieho súdu spôsobuje udržateľnosť označenia Slovenského pozemkového fondu za zástupcu presne označeného (a i v žalobe či v inom podaní určenom súdu prinajmenšom menom

a priezviskom identifikovaného) evidovaného vlastníka len u vlastníkov pozemkov spadajúcich do rámca definície z ustanovenia čl. 1 § 8 ods. 1 písm. c) zákona 180, teda len u tých, o ktorých je nepochybné, že existujú (čo u fyzických osôb znamená, že ešte žijú a právnických osôb, že vznikli a dosiaľ nezanikli) a znakom ich neznámosti je neznámosť ich adresy alebo sídla. Takéto označenie ale naopak nemôže prichádzať do úvahy u tých vlastníkov, ktorí nie sú známi vôbec, spravidla preto, že pôvodný vlastník už neexistuje a nie je zrejmé, kto je jeho právnym nástupcom. Každý pokus tvrdiť opak by bol pripustením možnosti vykonania súdneho konania a vydania v ňom i vecného rozhodnutia o predmete sporu, aj za cenu neexistencie jednej z podmienok konania, či presnejšie pri zaťažení konania neodstrániteľnou prekážkou, brániacou jeho ďalšiemu pokračovaniu a takto tiež popretím jedného zo základov, na ktorých stojí civilný proces.“ „.....Riešením ako tento problém preklenúť, sa javí len druhové pomenovanie označenia účastníka majúceho byť zastúpeného Slovenským pozemkovým fondom v takomto prípade, napr. spôsobom „Neznámy (resp. nezistený) vlastník nehnuteľnosti....., zast. Slovenským pozemkovým fondom...“ alebo „neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom ...“ zast. Slovenským pozemkovým fondom...“.

15. V protiklade k tomu odlišný právny názor bol obsiahnutý v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, napr. 1Cdo/148/2017, 2Cdo/150/2016, kde Najvyšší súd Slovenskej republiky konal s vlastníkami (neznámymi) v žalobe označenými len menom a priezviskom bez toho, aby zisťoval, či títo nezistení vlastníci pozemkov v čase začatia konania boli nažive alebo nie.

16. V tejto súvislosti a k otázke označenia strany sporu, ktorou je nezistený, resp. neznámy vlastník, odvolací súd dopĺňujúco poukazuje i na dôvodovú správu k zákonu č. 330/1991 Zb. a zvyrazňuje cieľ prijatia predmetného zákona a k zriadeniu a postaveniu Slovenského pozemkového fondu. V predmetnej dôvodovej správe je o. i. uvedené „Vážnym problémom, pozemkového vlastníctva na Slovensku sú takzvané nedoložené právne vzťahy, kde postavenie pozemkového fondu umožní na jednej strane ochranu záujmov neznámych vlastníkov a na druhej strane tým umožní usporiadanie pozemkového vlastníctva v jeho skutkovom i právnom stave. V návrhu sa vymedzuje aj okruh účastníkov, a to tak, aby všetci nositelia určených majetkových práv a záujmov (fyzické i právnické osoby) mohli tieto práva a záujmy náležite uplatniť. Vlastnícke práva štátu bude v konaní zastupovať pozemkový fond, ktorý bude zároveň vystupovať (§ 17) v podstate aj ako opatrovník neznámych vlastníkov, aby títo na jednej strane neboli ukrátení na svojich právach a na druhej strane svojou neprítomnosťou neblokovali usporiadanie majetkových práv iných účastníkov“.

17. Obdobné závery vyplývajú i z dôvodovej správy k zákonu č. 180/1995 Z. z., z ktorej o. i. vyplýva: „Podľa článku 12 ods. 2 Ústavy SR sa základné práva a slobody zaručujú všetkým, a to bez ohľadu na ich postavenie, v zákonom ustanovených medziach. Výslovne sa zdôrazňuje, že vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu (článok 20 ods. 1 veta druhá). Vyššie uvedený rozbor preukazuje, že verejne významná časť vlastníkov poľnohospodárskych a lesných pozemkov nemôže oproti vlastníkom iných predmetov svoje zákonom priznané vlastnícke oprávnenia plne alebo vôbec využiť, ani sa právne účinne domáhať ich ochrany a zostáva im len titulárne, hospodársky prázdne právo. Títo vlastníci nemajú právne možnosti právne účinne nakladať s predmetom svojho vlastníctva, vôbec ho identifikovať a preukázať aktívnu legitimáciu na jeho ochranu. Časť dôvodov tejto skutočnosti z určitého hľadiska podstatná je mimo právnej povahy. Časť ale pramení v konštrukcii právnej úpravy, ktorá nezaručuje účinný spôsob evidencie pozemkového vlastníctva ako nezastupiteľnej zložky výkonu a ochrany vlastníckeho práva. Táto skutočnosť sa dotýka nielen vlastníkov pozemkov, o preukázanie a evidenciu ktorých ide, ale má nepriaznivé účinky aj na iné osoby a uplatňovanie niektorých záujmov štátu (napr. daňových), ale i všeobecných verejných záujmov.“ ...“Z uvedených dôvodov sa navrhuje novo upraviť oprávnenia pozemkového fondu s pozemkami neznámych vlastníkov“. Predmetné závery vyjadrujúce potrebu ochrany vlastníckeho práva takzvaných nezistených vlastníkov, ako aj potrebu, aby presné neidentifikovanie vlastníkov nebránilo usporiadaniu právnych vzťahov tých vlastníkov, ktorí identifikovaní sú, má svoje legislatívne vyjadrenie v § 13 až § 20 zákona č. 180/1995 Z. z. a v § 34 zákona č. 330/1991 Z. z., z ktorých vyplýva, že pozemkový fond pozemky takzvaných nezistených vlastníkov nielen spravuje, ale s týmito nakladá, ale aj zastupuje nezistených vlastníkov v konaniach (a to aj v situáciách, ak je vlastnícke právo nezistených vlastníkov sporné) a svoju činnosť realizuje vo verejnom záujme. Z ust. § 34 ods. 14 zákona č. 330/1991 Zb., podľa ktorého „Pozemkový fond za štát a neznámych vlastníkov koná pred súdom vo veciach nehnuteľností uvedených v osobitnom predpise, podielov spoločnej nehnuteľnosti uvedených v osobitnom predpise a pozemkov, ktorých vlastník nie je známy, a to aj vtedy, ak vlastnícke právo štátu a neznámych vlastníkov je sporné“, ako aj z formulácie

§ 16 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z., podľa ktorého: „Ak je potrebné, fond v konaní pred súdom, alebo pred orgánmi verejnej správy zastupuje vlastníkov pozemkov uvedených v ods. 1 písm. b/ a c/, obdobne postupuje správca“, potom možno dospieť k záveru, že uvedené osobitné právne predpisy v spojení s § 61, veta za bodkočiarkou Civilného sporového poriadku priznávajú procesnú subjektivitu takzvaným nezisteným vlastníkom. Ak by vyššie špecifikované špeciálne právne predpisy oprávňovali pozemkový fond zastupovať takzvaných nezistených vlastníkov, ktorými s poukazom na ust. písm. d/ ods. 1 § 8 zákona č. 180/1995 Z. z. sú aj osoby neznáme, ale zároveň by striktné procesné predpisy upravujúce konanie pred súdmi trvali na tom, že každý subjekt konania musí byť presne identifikovaný (u fyzickej osoby spôsobom vyplývajúcim z § 133 ods. 1 CSP), požiadavka presnej identifikácie by zároveň vylúčila možnosť týchto neznámych vlastníkov v konaní vystupovať a pozemkový fond takéto subjekty zastupovať. Ak totiž by došlo k presnej identifikácii vlastníka určitej nehnuteľnosti, je pojmovo vylúčené, aby tento zároveň spĺňal definičné znaky vlastníka neznámeho podľa citovaného ust. § 8 ods. 1 písm. d/ zákona č. 180/1995 Z. z. Zároveň by pozemkový fond, ako subjekt založený okrem iného za účelom ochrany vlastníckeho práva takzvaných nezistených vlastníkov, musel absolútne rezignovať na realizáciu tejto funkcie. Odvolací súd teda opätovne zastáva svoj už predtým vyslovený záver, že takzvaný nezistený vlastník podľa § 13 zákona č. 180/1995 Z. z. ako subjekt sui generis je nositeľom procesnej subjektivity, a to až do okamihu, kedy postavenie takzvaného nezisteného vlastníka stratí v dôsledku jeho presnej identifikácie spôsobom predpokladaným v § 20 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z., ktorá skutočnosť v prejednávanom prípade nenastala.

18. V predmetnom konaní sa ani dôkazmi predkladanými zo strany žalovaných 1/, 2/ nepodarilo jednoznačne a nepochybne preukázať tvrdenia žalovaných o úmrtí niektorých žalobcov, kedy pre jednoznačný a nepochybny záver o úmrtí žalobcov označených v žalobe, ako aj na liste vlastníctva len menom a priezviskom (bez dátumu narodenia alebo inej bližšej špecifikácie osoby) by bolo potrebné v konaní vykonať rozsiahlejšie dokazovanie zamerané na stotožnenie osoby označeného žalobcu s osobou, ktorej úmrtný list bol v konaní stranou žalovanou predkladaný. Preto ani nemožno súdu prvej inštancie vytkáť žalovanými namietané nerešpektovanie vysloveného právneho názoru o poskytnutí možnosti zástupcovi žalobcov na minimálne druhové označenie prípadných možných právnych nástupcov pôvodných neznámych vlastníkov, tak ako to uviedol odvolací súd vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí.

19. Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že súd prvej inštancie predmetné rozsudok zrušujúce uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14Co/21/2019-423 zo dňa 18. novembra 2019 doručil o. i. zástupcovi žalobcov 1/ až 23/ s výzvou na „splnenie si povinnosti, ktorá Slovenskému pozemkovému fondu ako zástupcovi žalobcov pre neho vyplývala z predmetného uznesenia“.

20. Uznesenie krajského súdu i s vyššie uvedenou výzvou, bolo doručené zástupcovi žalobcov 1/ až 23/ dňa 21. 01. 2020 (viď č. I. 438 spisu). Zástupca žalobcov na uvedenú výzvu súdu prvej inštancie nezostal nečinný, i keď označenie žalobcov 1/ až 23/ neupravil, nedoplnil a žalobcov, t. j. neznámych vlastníkov, ani ich možných prípadných právnych nástupcov neoznačil ani druhovo, avšak na uvedenú výzvu reagoval argumentáciou, že „Slovenský pozemkový fond nemôže zmeniť označenie žalobcov tak, že žalobcami sú neznámi právni nástupcovia ostatného pozemno-knižného vlastníka XY zastúpeného Slovenským pozemkovým fondom“. Ďalej uviedol, že skutočnosť, že žalobcovia sú mŕtvi iba na základe dĺžky ľudského života (cca. 70 až 80 rokov) a vzhľadom na to, že pozemnoknižné zápisy o ich vlastníctve sú z 20. až 40. rokov 20. storočia, nie je možné vziať do úvahy.

21. Z uvedeného možno konštatovať, že Slovenský pozemkový fond procesne reagoval na výzvu súdu prvej inštancie, ktorý konal v zmysle intencií záverov vyslovených odvolacím súdom, avšak nesplnenie požiadavky druhového označenia neznámych vlastníkov zástupca žalobcov vysvetlil neexistenciou istoty, či jednotliví vlastníci žijú, resp. už nežijú a teda do ich práv vstupujú právni nástupcovia, pravdepodobne rovnako neznámi. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na ust. § 8 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona č. 180/1995 Z. z., v zmysle ktorého je v prípade podanej žaloby podľa evidencie katastra nehnuteľností považovať subjekt identifikovaný aspoň menom a priezviskom, ktorého miesto trvalého pobytu (sídlo) nie je známe. Žiadne zákonné ustanovenie však expressis verbis nevymedzuje definíciu nezisteného vlastníka iba na osobu, ktorá žije, keď nie sú v katastri nehnuteľností zapísané jej identifikačné údaje.

22. Nemožno sa preto stotožniť s odvolacou námietkou žalovaných 1/, 2/ ako aj 3/, 4/ o tom, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie trpí vadou, keďže súd prvej inštancie nerešpektoval vyslovený právny názor odvolacieho súdu predchádzajúcim zrušujúcim rozhodnutím. Zároveň odvolací súd dodáva, že považuje striktné trvanie na požiadavke označenia účastníka konania len druhovým pomenovaním spôsobom „neznámy právny nástupca ostatného (pozemkovoknižného vlastníka“ zast. Slovenským pozemkovým fondom“ za neprimerane formalistické, obzvlášť pri nevedomosti, či neznámi vlastníci zastúpení v predmetnej veci Slovenským pozemkovým fondom žijú alebo nežijú, keď uvedenú okolnosť nemožno ani dedukovať s prihliadnutím na priemernú dĺžku ľudského života bez známeho, (v LV, pkn. vložke) uvedeného dátumu narodenia.

23. Pokiaľ sa týka odvolacej námietky žalovaných 1/, 2/ ohľadom nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcov zastúpených Slovenským pozemkovým fondom na požadovanom určení, odvolací súd uvádza, že má vedomosť o závere vyslovenom v rozhodnutí Krajského súdu Banská Bystrica 16Co/120/2019 zo dňa 11. 06. 2020, keď krajský súd konajúci v danej odlišnej veci ako súd odvolací vyslovil, že „nemôže byť daný naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorým sa sleduje len navrátenie veci do stavu ante quo, ktorý nezodpovedá požiadavkám na zápis vlastníkov do katastra nehnuteľností“, avšak odvolací súd konajúci v predmetnom konaní uvádza, že uvedený záver nemôže byť aplikovateľný bez ohľadu a prihliadnutie na špecifické okolnosti konkrétnej prejednávanej veci, keď v predmetnom prípade súd prvej inštancie v konaní prejudiciálne riešil a zaoberal sa i otázkou riadneho nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním, ktorého neoprávnené odňatie žalobcom kvalifikovane namietal zákonný zástupca žalobcov 1/ - 23/, pričom vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie dospel k záveru, že podmienky na nadobudnutie vlastníckeho práva žalovaný 5/, ako tvrdený vydržiteľ nespĺnil. Uvedeným spôsobom, t. j. vlastným vyhlásením o splnení podmienok vydržania vydržiteľa, t. j. pôvodne žalovaného 5/ do notárskej zápisnice, došlo k odňatiu vlastníckeho práva osobám, ktoré boli (do momentu zápisu vlastníckeho práva v prospech žalovaného 5/, ako vydržiteľa) zapísané ako vlastníci, a ktoré boli označené menom a priezviskom, t. j. vlastnícke právo prináležalo v zmysle listov vlastníctva konkrétnym fyzickým osobám označeným len menom a priezviskom, bez právnej istoty vyplývajúcej z verejnej listiny, či daná osoba žije, resp. už nežije, a teda v takom prípade po nej existujú/ môžu existovať určití právni nástupcovia. Nemožno totiž opomíňať, že i v súčasnosti môžu existovať dosiaľ neidentifikovaní právni nástupcovia po jednotlivých žalobcoch 1/ až 23/, ktorým (žalobcom) pred rozhodnutím o vklade vlastníckeho práva na základe notárskej zápisnice z 26. 09. 2013, vlastnícke právo svedčalo, avšak na základe údajov obsiahnutých v notárskej zápisnici, im bolo odňaté, hoci v konaní pred súdom dokazovaním vyšlo najavo, že podmienky pre vydržanie vlastníckeho práva splnené neboli. Uvedeným spôsobom, v dôsledku konania žalovaného 5/, tak zároveň došlo k odňatiu možnosti nadobudnúť vlastnícke právo právnym nástupcom neznámych vlastníkov, napr. dedením, tak ako im právny poriadok Slovenskej republiky umožňuje a priznáva. Odvolací súd práve v možnosti zachovania vlastníckeho práva pôvodným vlastníkom, pôvodne riadne zapísaným na listoch vlastníctva resp. možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva právnym nástupcom neznámych vlastníkov zákonným spôsobom (prechodom) po svojich právnych predchodcoch, vzhliadol danosť naliehavého právneho záujmu, vychádzajúc z Ústavy Slovenskej republiky, ktorá v čl. 20 zaručuje rovnosť a zároveň nedotknuteľnosť vlastníctva a v zmysle ktorého „Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva a dedenie sa zaručuje.“ Tak ako bolo zapísané vlastnícke právo osobám označeným menom a priezviskom, t. j. neznámy, resp. nezisteným vlastníkom pred zápisom notárskej zápisnice, tak tomu bude v danom prípade i po právoplatnom rozhodnutí odvolacieho súdu, potvrdzujúcim rozsudok súdu prvej inštancie určujúci vlastníctvo v prospech žalobcov, ako pôvodných vlastníkov. Rozhodnutím súdu tak dôjde k navráteniu pôvodného právneho stavu v otázke vlastníctva osôb toho času zastúpených Slovenským pozemkovým fondom, ktoré však môžu mať právnych nástupcov. Správne súd prvej inštancie zdôraznil, že z nepráva nemôže vzniknúť právo, keď každý iný výrok, resp. rozhodnutie súdu, než aký učinil súd prvej inštancie, by znamenal odobrenie nadobudnutia vlastníckeho práva spôsobom nemajúcim oporu v zákone, spôsobom priamo v rozpore so zákonom, konkrétne s ust. § 134 Občianskeho zákonníka, a to na úkor osôb známych menom a priezviskom, avšak bližšie neidentifikovaných, resp. na úkor ich možných ďalších právnych nástupcov.

24. Je zároveň pravdou, že žalovaným 3/, 4/, ako nadobúdateľom vlastníckeho práva nemožno uprieť dobromyseľnosť, keď vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam sa domohli zákonom aprobovaným spôsobom v zmysle ust. § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, a ktorým vlastnícke právo bolo priznané rozhodnutím súdu o nahradení prejavu vôle (žalovaného 1/) pri porušení zákonného

predkupného práva podielového spoluvlastníka, avšak ani uvedeným spôsobom - uprednostnením dobrej viery dobromyseľného nadobúdateľa - nemožno odňať vlastnícke právo vlastníkovi zapísanému v katastri nehnuteľností, avšak dostatočne neidentifikovanému, výlučne na základe jednostranného vyhlásenia vydržiteľa o splnení podmienok vydržania, keď v konaní pred súdom sa preukázalo, že podmienky pre nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním splnené neboli.

25. Žalovaní 3/, 4/, ktorí v konečnom dôsledku odvodzujú nadobudnutie vlastníckeho práva od právneho úkonu učeného medzi žalovaným 5/ a žalovaným 1/, mohli takýmto spôsobom nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ich častiam, resp. ideálnym podielom k nim, len za predpokladu právne účinného napadnutia prevodného úkonu žalovaného 5/ (v prospech žalovaného 1/), pričom však žalovaný 5/ predmetný následný prevodný úkon v prospech žalovaného 1/ nemohol urobiť platne, nakoľko sám platne vlastnícke právo vydržaním nenadobudol. Preto v danom prípade ochrana dobromyseľného nadobúdateľa, ktorý odvodzuje svoje vlastnícke právo od úkonu pôvodne učeného nevlastníkom, nemôže byť povýšená, resp. uprednostnená pred zachovaním vlastníckeho práva pôvodnému vlastníkovi/vlastníkom, resp. pred zachovaním možnosti právnych nástupcov pôvodných vlastníkov na nadobudnutie vlastníckeho práva zákonným spôsobom (napr. na základe právneho nástupníctva, dedením).

26. Uvedený záver odvolacieho súdu je v súlade i s rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu SR, ktorý v uznesení I. ÚS 50/2010 vyslovil: „Ak bol správou katastra povolený vklad vlastníckeho práva na základe absolútne neplatnej zmluvy, je teda reálne daný len modus, avšak jasne chýba titul, teda platne uzavretá zmluva. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu takto nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva hoc i dobromyseľného nadobúdateľa. Rovnako tak nie je možné za uvedeného stavu uprednostniť požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv ako sám má“

27. S poukazom na všetky vyššie uvedené dôvody odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny v jeho výroku I.

28. Keďže odvolací súd ako vecne správny potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho meritórnom výroku I., ako výrok závislý preskúmal i výrok IV. o trovách konania. Keďže súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania správne vyhodnotil celkový procesný úspech žalobcov 1/ - 23/ v konaní a tomu na strane druhej zodpovedajúci procesný neúspech žalovaných 1/ až 4/ správne súd žalovaným uložil povinnosť náhrady trov konania žalobcom a to spoločne a nerozdielne vzhľadom na existenciu podielového spoluvlastníctva sporových strán. Odvolací súd pred rozsudok súdu prvej inštancie v závislom výroku IV o trovách konania potvrdil ako vecne správny.

29. Výrok II., ktorým bola žaloba voči žalovanému 5/ zamietnutá a výrok III. odvolaním žiadnej sporovej strany napadnuté neboli, preto rozsudok súdu prvej inštancie zostal v tejto časti nedotknutý.

30. Pokiaľ sa týka výroku V. rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania, ktorým bola žalobcom uložená povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému 5/ trovy konania v rozsahu 100 %, odvolací súd vzhliadol ako dôvodnú odvolaciu námietku zástupcu žalobcov 1/ až 23/ a vzhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa, spočívajúce jednak v osobitných okolnostiach prejednávanej veci a jednak v osobných pomeroch strany sporu, v danom prípade zástupcu žalobcov, ktorý predstavuje špecifický subjekt, sui generis, ktorý bol konštituovaný zákonom na chránenie a uplatňovanie práv neznámych, nezistených vlastníkov, t. j. len na ich zastupovanie v konaní. Takémuto subjektu potom nemožno ukladať hmotnoprávnu povinnosť inak prislúchajúcu subjektu neznámeho vlastníka, o ktorého záujmy v konaní ide a ktorého v konaní zastupuje, napr. náhrady trov konania. O to viac sú v súdnej veci dané dôvody hodné osobitného zreteľa, keď povinnosť náhrady trov konania bola uložená zástupcovi žalobcov 1/ až 23/ voči žalovanému 5/, ktorý bol pôvodcom skutkového a právneho stavu, ktorého právne riešenie, t. j. navrátenia vlastníckeho práva pôvodne oprávneným osobám, ktorým bolo odňaté, sa musel zástupca žalobcov domáhať na základe osobitnej určovacej žaloby. Z uvedených dôvodov odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. o trovách prvoinštančného konania a žalovanému 5/, voči ktorému bola žaloba zamietnutá, nepriznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania a to s poukazom na ust. § 257 CSP.

31. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní, ktoré bolo iniciované žalovanými 1/ až 4/, ktorý svojimi odvolaniami napadli vecnú správnosť meritórneho výroku 1/, títo odvolatelia neboli úspešní ani čiastočne, keďže v odvolacom konaní nedošlo k zmene napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v zmysle odvolacích námietok. Celý procesný úspech v odvolacom konaní tak prináleží žalobcom 1/ - 23/ zastúpeným SPF, ktorý rovnako napadol rozsudok súdu prvej inštancie, avšak len vo výroku V. o trovách konania, pričom bol zároveň v odvolacom konaní úspešný. Vzhľadom však na skutočnosť, že tento subjekt konal prostredníctvom svojich zamestnancov, nebol právne zastúpený a iné trovy súvisiace s odvolacím konaním z obsahu spisu nevyplývajú, odvolací súd rozhodol tak, že inak úspešným žalobcom 1/ - 23/ v odvolacom konaní nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko im žiadne nevznikli.

32. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).